

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2016/1991,**annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016,****toimenpiteistä SA.41614 – 2015/C (ex SA.33584 – 2013/C (ex 2011/NN)), jotka Alankomaat on toteuttanut ammattilaisjalkapalloseura FC Den Boschin ('s-Hertogenbosch) hyväksi***(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4089)***(Ainoastaan hollanninkielinen teksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on perussopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Vuonna 2011 komissio sai erään kansalaisen ja lehdistön kautta tietää, että Alankomaat oli toteuttanut tukitoimenpiteen ammattilaisjalkapalloseura FC Den Boschin ('s-Hertogenbosch) hyväksi. Vuosina 2010 ja 2011 kansalaiset ilmoittivat komissiolle myös toimenpiteistä, joita oli toteutettu muiden alankomaalaisten ammattilaisjalkapalloseurojen, nimittäin Willem II:n (Tilburg), MVV:n (Maastricht), PSV:n (Eindhoven) ja NEC (Nijmegen) hyväksi. Komission pyynnöstä Alankomaat toimitti 1 päivänä syyskuuta 2011 päivätyllä kirjeellä tietoja toimenpiteistä, jotka koskivat FC Den Boschia.
- (2) Komissio ilmoitti 6 päivänä maaliskuuta 2013 päivätyllä kirjeellä Alankomaille päätöksestään aloittaa perussopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukainen menettely Willem II:n, NEC:n, MVV:n, PSV:n ja FC Den Boschin hyväksi toteutetuista toimenpiteistä.
- (3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta (jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös') on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽²⁾. Komissio pyysi asianomaisia esittämään huomautuksensa kyseessä olevista toimenpiteistä.
- (4) Alankomaat esitti huomautuksia FC Den Boschin hyväksi toteutettuja toimenpiteitä koskevan menettelyn puitteissa 31 päivänä toukokuuta 2013 ja 7 päivänä marraskuuta 2013 päivätyillä kirjeillä ja 13 päivänä lokakuuta 2014 pidetyssä kokouksessa. Asianomaiset osapuolet eivät esittäneet komissiolle huomautuksia FC Den Boschin hyväksi toteutetuista toimenpiteistä.
- (5) Menettelyn aloittamista koskevan päätöksen jälkeen ja yhteisymmärryksessä Alankomaiden kanssa eri seuroja koskevat tutkintamenettelyt päätettiin toteuttaa kunkin osalta erikseen. FC Den Boschia koskeva tutkinta kirjattiin asianumerolla SA.41614.

2. YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUISTA**2.1 Tuensaaja, tavoite ja talousarvio**

- (6) Kansallinen jalkapalloliitto Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (jäljempänä 'KNVB') on ammattilais- ja harrastejalkapalloilun kattojärjestö. Ammattilaisjalkapallo on organisoitu Alankomaissa kaksitasoiseen järjestelmään. Kaudella 2014–2015 siihen kuului 38 seuraa, joista 18 pelasi ylemmässä jalkapallosarjassa (eredivisie) ja 20 alemmassa sarjassa (eerste divisie).

⁽¹⁾ Komission päätös asiassa SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Alankomaat – Tuki tietyille Alankomaiden ammattilaisjalkapalloseuroille vuosina 2008–2011 – Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti (EUVL C 116, 23.4.2013, s. 19).

⁽²⁾ Vertaa alaviitteeseen 1.

- (7) FC Den Bosch on pelannut alemmassa sarjassa kaudesta 2004–2005, jolloin se pelasi viimeisen kerran Alankomaiden ylimmässä sarjassa. Se ei ole koskaan pelannut eurooppalaisessa turnauksessa. Alankomaiden antamien tietojen mukaan FC Den Bosch on pienyritys. Kaudella 2011–2012 sillä oli 31 työntekijää. Seuran liikevaihto ja taseen loppusumma olivat molempina vuosina noin 3 miljoonaa euroa. Se on näin ollen pienyritys ⁽³⁾. FC Den Boschin käyttämän stadionin omistaa 's-Hertogenboschin kunta (jäljempänä 'kunta'), joka saa seuralta vuokraa stadionin käytöstä.
- (8) Vuonna 2010 kunta sai tietää, että FC Den Boschilla oli vakavia talousvaikeuksia, jotka vaaransivat sen ammattilaisjalkapallon pelaamista koskevan luvan jatkamisen ja jopa seuran olemassaolon. FC Den Boschin oma pääoma oli – 4,6 miljoonaa euroa 30 päivänä kesäkuuta 2010. Vuotta myöhemmin pääoma oli – 5,4 miljoonaa euroa. Kuten itsenäinen tilintarkastusyhtiö osoitti, seuran tappiot kasvoivat (0,168 miljoonaa euroa kesäkuussa 2009, 0,612 miljoonaa euroa kesäkuussa 2010 ja 0,744 miljoonaa euroa kesäkuussa 2011), liikevaihto supistui (3,736 miljoonasta eurosta 2,771 miljoonaan euroon vuodesta 2009 vuoteen 2011) ja velkaantuminen lisääntyi. Yksi seuran velkojista oli kunta, jolla oli 1,65 miljoonan euron toissijainen saatava.
- (9) FC Den Boschin tukijat, yritykset ja sponsorit käynnistivät vuoden 2010 syksyllä aloitteen, jonka tarkoituksena oli estää seuran konkurssi. Tämä aloite johti rakenneuudistussuunnitelmaan, jolla oli tarkoitus parantaa FC Den Boschin taloudellista tilannetta ja tehdä siitä elinkelpoinen ammattilaisjalkapalloseura, jolla on uusi oikeudellinen muoto ja jonka omistajia ovat sen tukijat. Kesäkuussa 2011 kunta ja muut seuran velkojat hyväksyivät yhteisen aloitteen, jonka mukaan niiden lainat muunnettiin seuran osakkeiksi. Osana rakenneuudistusta FC Den Bosch, jonka oikeudellinen muoto oli yhdistys (Vereniging), muutettiin 30 päivänä kesäkuuta 2011 osakeyhtiöksi (naamloze vennootschap) FC Den Bosch N.V.
- (10) Sovittiin, että kunnan saatava muutettaisiin osakkeiksi, siten että se omistaisi 60 prosenttia uuden osakeyhtiön FC Den Bosch N.V:n osakkeista. Muut seuran suuret velkojat hankkisivat loput 40 prosenttia seuran osakkeista muuttamalla velkansa osakkeiksi kuntaan verrattuna pienemmällä vaihtosuhteella. Pienet velkojat luopuivat osasta saataviaan. Tämän velkojien kesken tehdyn sopimuksen jälkeen kunta siirsi osakesaatavansa, joka perustui sen 1,65 miljoonan euron lainaan, yhdellä eurolla Stichting Met Heel Mijn Hart -nimiselle säätiölle. FC Den Boschin tukiseurat ja yksittäiset tukijat ovat perustaneet säätiön eikä se harjoita kaupallista toimintaa.
- (11) Kunta suostui myös maksamaan 1,4 miljoonaa euroa FC Den Boschille siitä, että se lähti harjoitustiloista ⁽⁴⁾, jotka sijaitsivat kunnan omistamalla maa-alueella.

2.2 Menettelyn aloittamisen syyt

- (12) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio esitti alustavana päätelmänään FC Den Boschin hyväksi toteutettujen toimenpiteiden osalta, että kunta oli antanut FC Den Boschille valikoivaa etua valtion varoilla ja oli näin tukenut jalkapalloseuraa.
- (13) Päätöksestä, joka koski 1,65 miljoonan euron saatavan myymistä yhdellä eurolla järjestäytyneille tukijoille, komissio katsoi, ettei Alankomaat voinut väittää, että kunta olisi toiminut siten kuin vastaavassa tilanteessa oleva yksityinen velkoja olisi tehnyt. Komissio totesi, että muut suuret velkojat muuttivat saatavansa osakkeiksi uudessa oikeudellisessa muodossa, kun taas kunta ei saanut saataviensa myynnistä mitään. Harjoitus- ja nuorisokeskuksen 1,4 miljoonan euron hankintahinnasta komissio totesi, että ulkopuolinen asiantuntija arvioi kyseisen hinnan keskuksen jälleenhankinta-arvoksi. Se epäili, oliko rakennuksen jälleenhankintahinta sama kuin sen markkinahinta.
- (14) Komissio katsoi lisäksi, että ammattilaisjalkapalloseurojen hyväksi toteutettavat tukitoimenpiteet todennäköisesti vääristävät kilpailua ja vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

⁽³⁾ Mikroyritysten sekä pienten ja keski suurten yritysten määritelmästä 6 päivänä toukokuuta 2003 annetun komission suosituksen 2003/361/EY (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36) liitteessä olevan 2 artiklan 2 kohta (pienyritys määritellään yritykseksi, jolla on alle 50 työntekijää ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 10 miljoonaa euroa).

⁽⁴⁾ Harjoitustilat sijaitsevat Jan Sluyterstraat -kadulla 's-Hertogenboschissa.

- (15) FC Den Boschille myönnetyn mahdollisen tuen soveltuvuudesta komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että jalkapalloseura oli ollut talousvaikeuksissa tuen myöntämishetkellä. Arvioidakseen, oliko tuki valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen suuntaviivojen ⁽⁵⁾ (jäljempänä 'suuntaviivat') mukaista, komissio pyysi tietoja kaikkien kyseisissä suuntaviivoissa asetettujen vaatimusten täyttymisestä.
- (16) Komissio ei eritoten kyennyt tarkistamaan, täyttyivätkö suuntaviivojen 34–37 kohdassa asetetut edellytykset, jotka koskivat rakenneuudistussuunnitelman luonnetta ja sen noudattamista. Lisäksi olisi pystyttävä osoittamaan, että tuki oli rajattu välttämättömään vähimmäismäärään, että tuensaaja oli itse osallistunut rakenneuudistussuunnitelmaan riittävällä rahoitusosuudella ja että tuen ainutkertaisuuden periaatetta noudatettaisiin.

3. ALANKOMAIDEN HUOMAUTUKSET

3.1 Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki

- (17) Alankomaat kiistää komission alustavan päätelmän, jonka mukaan FC Den Boschia koskevissa toimenpiteissä olisi kyse valtiontuesta. Alankomaiden mukaan kunta, jolla oli ollut toissijainen saatava konkurssin partaalla olevalta yritykseltä, oli toiminut markkinataloudessa toimivan velkojan periaatteen mukaisesti luopumalla saatavistaan vuonna 2011.
- (18) Alankomaiden mukaan kunta ei erittäin todennäköisesti olisi kuitenkaan saanut toissijaisesta saatavastaan mitään takaisin, jos FC Den Bosch olisi tehnyt konkurssin. Alankomaat vetosi myös 7 päivänä marraskuuta 2013 päivätyssä kirjeessään komission päätökseen, joka koski belgialaista Sonaca-nimistä yhtiötä ⁽⁶⁾ ja jossa se totesi, että julkisen lainan muuttaminen osakkeiksi ei ollut valtiontukea. Jos FC Den Bosch ei olisi pystynyt korjaamaan taloudellista tilannettaan kesäkuussa 2011, se olisi KNVB:n sääntöjen mukaan menettänyt lupansa pelata ammattilaisjalkapalloa. Harjoitustilojen hankinnasta Alankomaat väittää, että hankinta tapahtui ulkoisen asiantuntijan vahvistamaan hintaan, joka kattoi myös FC Den Boschille aiheutuneet jälleenhankintakustannukset. Alankomaat väittää, että se toimi maa-alueiden kauppaa koskevan komission tiedonannon ⁽⁷⁾ (jäljempänä 'maa-alueiden kauppaa koskeva tiedonanto') mukaisesti.
- (19) Alankomaat toteaa vaihtoehtoisesti, että vaikka toimenpiteiden katsottaisiin antaneen valikoivaa etua FC Den Boschille, ne eivät vääristäisi kilpailua tai vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Alankomaat painottaa, että FC Den Boschin asema kansallisessa ammattilaisjalkapallossa oli heikko, joten seuran osallistuminen kilpailuihin eurooppalaisella tasolla oli erittäin epätodennäköistä. Se katsoo myös, että komissio ei ollut kyennyt osoittamaan, että FC Den Boschille annettu tuki vääristäisi kilpailua tai vaikuttaisi kauppaan millään menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esiin nostetuilla markkinoilla.
- (20) Näiden argumenttien lisäksi Alankomaat toteaa, että vaikka toimenpiteet katsottaisiinkin valtiontueksi, kyse olisi tuesta, joka olisi suuntaviivojen mukaista ja joka siten soveltuisi sisämarkkinoille.
- (21) FC Den Bosch oli vaikeassa taloudellisessa tilanteessa vuonna 2010. Vuonna 2011 sen oma pääoma oli – 5,97 miljoonaa euroa, sillä oli velkaa 7 miljoonaa euroa, ja sen liikevaihto oli noin 3 miljoonaa euroa. Seuran velkojat ja velat on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1

FC Den Boschin velkojat ja velat

Velkojat	Lainamäärä
Kunta (vuonna 2000 myönnetyn lainan tase)	1,65 miljoonaa euroa
[...] ^(*)	1,092 miljoonaa euroa

⁽⁵⁾ Komission tiedonanto – Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi (EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2). Näiden suuntaviivojen voimassaoloaikaa pidennettiin komission tiedonannolla valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi 1 päivänä lokakuuta 2004 annettujen yhteisön suuntaviivojen voimassaoloajan pidentämisestä (EUVL C 296, 2.10.2012, s. 3).

⁽⁶⁾ Asia SA.35131 (2013/N).

⁽⁷⁾ Komission tiedonanto julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista (EYVL C 209, 10.7.1997, s. 3).

^(*) Luottamuksellinen tieto.

Velkojat	Lainamäärä
[...]	1,865 miljoonaa euroa
[...]	0,73 miljoonaa euroa
[...]	0,235 miljoonaa euroa
Yksityinen velkoja	0,3 miljoonaa euroa
[...]	0,1 miljoonaa euroa

- (22) KNVB totesi, että seura menettäisi ammattilaisjalkapallolupansa, jos sen oma pääoma olisi yhä negatiivinen 30 päivänä kesäkuuta 2011. Tämä tarkoittaisi, että seura putoaisi harrastesarjaan.
- (23) Siksi FC Den Bosch ja KNVB laativat kesäkuussa 2011 rakenneuudistussuunnitelman. Suunnitelman mukaan seura muutettaisiin osakeyhtiöksi (NV). Lukuisten suurten velkojen (vakuudettomat) velat muunnettiin seuran osakkeiksi, kuten taulukosta 2 ilmenee.

Taulukko 2

Velan ja pääoman suhde

Velkoja	Laina	Osakkeet/osuus	euroa/osake
Kunta / Stichting Met Heel Mijn Hart -säätiö	1,65 miljoonaa euroa	61 900/54,3	26,7
[...]	1,092 miljoonaa euroa	20 492/18	53,3
[...]	1,865 miljoonaa euroa	27 925/24,5 11 000 niistä on etuoikeutettuja osakkeita	66,8
[...]	0,73 miljoonaa euroa	3 583/3,1	203,7

- (24) Loput 0,1 prosenttia osakkeista jaettiin jalkapalloseuran vanhemmille jäsenille. Tämä osoittaa, että kunnan käymien neuvottelujen seurauksena kunta sai 54 prosenttia seuran osakkeista 38 prosentilla seuran veloista.
- (25) Lisäksi kolmas osapuoli antoi takauksen 100 000 euron kaupalliselle lainalle. Muut yksityiset osapuolet toivat uutta pääomaa 300 000 euron arvosta. Lyhyen aikavälin 250 000 euron laina muutettiin pitkän aikavälin lainaksi. Vuokravelat Bossche Investerings Maatschappij -yhtiölle (BIM), joka on kunnallisen stadionin operatiivinen yhtiö, turvattiin sillä, että BIM:llä on oikeus televisiolähetysoikeuksista saataviin tuloihin.
- (26) Kunta katsoi, ettei se saa takaisin 1,65 miljoonan euron lainaansa. Jo kunnan vuoden 2010 talousarviossa laina kirjattiin menetetyksi, koska FC Den Bosch ei enää maksanut lainaa takaisin. Kesäkuussa 2011 kunta pyysi tilintarkastusyhtiö Ernst & Youngia, joka oli analysoinut FC Den Boschin taloudellisen tilanteen jo helmikuussa ja maaliskuussa 2011, arvioimaan FC Den Boschille myönnetyn lainan takaisinmaksun mahdollisuutta. Se totesi, että tulevina vuosina ei voida kohtuudella odottaa lainan takaisinmaksua tai koronmaksua, vaikka seuran rakennetta uudistettaisiin suurien velkojen luovuttua pitkän aikavälin lainoistaan. Tämä päätelmä on myös järkevä, jos katsotaan, että seuralla ei ole kiinteää omaisuutta tai koneita, jotka voitaisiin myydä tai muuttaa rahaksi velkojen takaisinmaksamiseksi.

- (27) Kunta päätti velkojen välisen sopimuksen yhteydessä siirtää saatavansa, joka vastasi 54:ää prosenttia osakkeista, eurolla Met Heel Mijn Hart -säätiölle. Siten säätiöstä tuli seuran osakkeenomistaja kunnan – jolla ei ollut intressiä osallistua seuran hallintoon – sijasta samalla tavalla kuin muista suurista velkojista, kuten nämä ja kunta olivat sopineet rakenneuudistussopimuksessa. Säätiö myy näiden osakkeiden perusteella todistuksia 100 euron hintaan.
- (28) Muihin velkoihin verrattuna kunnalla oli suurempi intressi välttää seuran likvidaatiota tai sen putoamista harrastesarjaan, sillä se menettäisi ainakin joksikin ajaksi stadionin pääkäyttäjän ja vuokranmaksajan. Tältä osin se, että seura jatkaa ammattilaisjalkapallon pelaamista, oli kunnan taloudellisen edun mukaista.
- (29) Harjoituskeskuksen maa-alueen (36 000 m²) osalta Alankomaiden antamien tietojen mukaan maa-alue oli jo kunnan omistuksessa. Sitä käytti FC Den Bosch, joka oli omalla kustannuksellaan rakentanut urheilukeskuksen sekä sen rakennukset ja urheilukentät vuonna 2000 ja muuttanut niitä vuosina 2006 ja 2007. Kunnan ja FC Den Boschin välillä ei ollut pitkäaikaista vuokrasopimusta (erfpacht) ⁽⁸⁾. Kunta pystyisi rakentamaan tälle kiinteistölle taloja ja asuntoja. Siksi kunnan edun mukaista oli joka tapauksessa, että seura lähtee tiloista, ja se tarttui seuran likviditeettitarpeen tarjoamaan mahdollisuuteen. Näin ollen kunnan aikomuksena oli maksaa seuralle korvaus tiloista lähtemisestä kuten rakennusten riittämättömän pakkolunastuksen tapauksessa, ja kunta pyysi maa-alueella sijaitsevien rakennusten ja rakennelmien arvon määrittämistä Alankomaiden pakkolunastuslain nojalla.
- (30) Hankinnan hinta määriteltiin riippumattoman tunnustetun kiinteistöveroasiantuntijan tekemän urheilukeskuksen arvioinnin perusteella. Arviointi perustui mukautettuun jälleenhankinta-arvoon, jolla tarkoitetaan samanarvoisten kohteiden – kun otetaan huomioon kohteen tyyppi, laatu, kunto ja ikä – hankkimiseen tarvittavaa summaa. Tämä summa ei näin ollen ole pelkästään tietynsuuruisen urheilukeskuksen arvo. Arvoa mukautetaan urheilukeskuksen teknisen kunnan ja iän perusteella. Tällaisesta arvioinnista säädetään Alankomaiden pakkolunastuslain (Onteiningswet) 40b §:n 3 momentissa, kun kyse on yhteisymmärryksessä tapahtuvasta lunastuksesta, josta Alankomaiden mukaan on kyse nyt käsiteltävässä tapauksessa. Näin ollen Alankomaiden mielestä komissio oli väärässä, kun se katsoi, että arviointiraportissa arvioinnin pohjana käytettiin vain jälleenhankinta-arvoa. Alankomaiden arviointikäytännössä epätavanomaisten kohteiden, kuten kirkkojen, muistomerkkien tai urheilukeskusten, arvioinnissa käytetään mukautettua jälleenhankinta-arvoa, joka määritetään hinnaksi, jonka riippumaton ostaja on halukas maksamaan pakkolunastuksen tai tosiasiallisen omistajan muualle siirtymisen yhteydessä.
- (31) Komission huomautuksesta, jonka mukaan arvioinnissa määritetty arvo oli korkeampi kuin FC Den Boschin kirjanpitoon merkitty kirjanpitoarvo, Alankomaat toteaa, että maa-alueen tai rakennusten kirjanpitoarvo ei yleensä vastaa sen todellista markkina-arvoa. Siihen vaikuttavat lukuisat muut tekijät kuin pelkästään sen arvo liiketoimessa, kuten sen historiallinen hankintahinta tai arvonalennus.
- (32) Seura jatkoi harjoitustoimiaan muualla, stadionilla ja kaupungin muissa jalkapalloharjoittelukeskuksissa, joissa oli vapaata kapasiteettia. Alankomaat väittää, että harjoituskeskuksen hinta määriteltiin ottamatta huomioon FC Den Boschin mahdollista rahoitustarvetta. Osa hinnasta, jonka seura sai, kun se lähti harjoittelukeskuksesta, käytettiin vaihtoehtoisten harjoittelutilojen hankkimiseen. Näillä tuloilla maksettiin myös stadionin vuokravelkoja BIM:lle.

3.2 Valtiontuen soveltuvuus sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla

- (33) Vaihtoehtoisesti Alankomaat katsoi, että vaikka toimenpidettä pidettäisiinkin tukena, se olisi sisämarkkinoille soveltuvaa tukea. Alankomaat kuvaili rakenneuudistusten tarpeessa olleen FC Den Boschin taloudellista tilannetta, kuten johdanto-osan 8 kappaleessa esitetään.
- (34) Jokaisella alankomaalaisella ammattilaisjalkapalloseuralla on oltava KNVB:n myöntämä lupa, jonka saaminen edellyttää useiden eri velvoitteiden noudattamista. Yksi järjestelmän asettamista velvoitteista koskee seuran talouden terveyttä. Jos se on riittämätön, KNVB peruuttaa luvan. Jos seuralle perustetaan seuraaja, uutta seuraa ei hyväksytty suoraan ammattilaisjalkapallon sarjoihin, vaan sen on aloitettava pelaaminen toiseksi korkeimmassa harrastesarjassa. Vaikeuksiensa takia Den Bosch oli vaarassa menettää lupansa osallistua ammattilaisotteluihin.

⁽⁸⁾ Alankomaiden siviililain 5 luvun 85 §:n mukaan erfpacht (pitkäaikainen vuokraoikeus) on rajallinen omistusoikeus, joka antaa haltijalleen, vuokralaiselle, oikeuden hallita ja käyttää toisen henkilön kiinteää omaisuutta.

- (35) Alankomaat totesi, että näiden vaikeuksien takia kunnan päätökselle luopua lainasta ja korvata FC Den Boschille se, että se lähti harjoituskeskuksesta, asetettiin lukuisia ehtoja, jotka kirjattiin kunnan, muiden velkojen ja FC Den Boschin väliseen rakenneuudistussuunnitelmaan.
- (36) Rakenneuudistussuunnitelmassa esitettiin FC Den Boschin uusi oikeudellinen muoto. Se muutettiin seurasta osakeyhtiöksi (naamloze vennootschap (NV)) ja sen henkilöstöä ja pelaajia vähennettiin. Suunnitelmassa määrättiin, että sopimuspelaajien määrä vähennetään KNVB:n asettamaan minimiin eli 16:een. FC Den Bosch ei osta pelaajia siirtomarkkinoilta vaan tekee sopimuksia ainoastaan vapaasti siirrettävien pelaajien kanssa. Tämän ansiosta henkilöstö- ja pelaajakustannukset pienivät 17 prosenttia.
- (37) Kuten johdanto-osan 22 kappaleessa todetaan, FC Den Boschin velkojat luopuivat yhteensä 5,337 miljoonan euron veloista osakkeita vastaan. Lisäksi kunta maksoi seuralle 1,4 miljoonaa euroa korvauksena siitä, että se lähti harjoituskeskuksesta, jota se oli käyttänyt tuohon saakka. Näillä toimenpiteillä seuran negatiivinen pääoma kääntyi hieman positiiviseksi (0,63 miljoonaa euroa), ja tämä mahdollisti seuran muuttamisen osakeyhtiöksi.
- (38) Suunnitelman tarkoituksena oli kehittää vakaa taloudellinen tilanne kolmen vuoden kuluessa. Siinä ennustettiin tappioiden pienentyvän tilikausina 2011–2012 ja 2012–2013 ja pientä 0,1 miljoonan euron voittoa tilikautena 2013–2014. FC Den Bosch ei kuitenkaan pystyisi hankkimaan siirtopelaajia. Itse asiassa FC Den Bosch sai tilikautena 2011–2012 kohtuullisen 0,103 miljoonan euron voiton myös ennustettua parempien sponsorisopimusten ansiosta.

4. TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

4.1 Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki

- (39) Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan valtiontukea on jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa ja joka vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa säädetyt ehdot ovat kumulatiivisia, joten kaikkien ehtojen on täyttyvä, ennen kuin toimenpide katsotaan valtiontueksi.
- (40) Menettelyn aloittamista koskevan päätöksen perusteella komissio arvioi kunnan 21 päivänä kesäkuuta 2011 tekemää päätöstä luopua toissijaisesta 1,65 miljoonan euron saatavasta FC Den Boschilta ja maksaa FC Den Boschille 1,4 miljoonaa euroa korvauksena siitä, että se lähti harjoitustiloista. Komissio toteaa, että nämä toimenpiteet esitettiin yhdessä ja niistä päätettiin kunnanvaltuuston samassa kokouksessa ja että ne liittyivät tiiviisti toisiinsa tarkoituksensa ja FC Den Boschin tuolloisen tilanteen osalta.
- (41) Näin ollen näitä kahta toimenpidettä on tarkasteltava yhdessä ⁽⁹⁾. Käsiteltävässä tapauksessa jäljempänä esitetystä arvioinnista käy kuitenkin selvästi ilmi, että molemmat toimenpiteet sisältävät valtiontukea, kun niitä tarkastellaan erikseen. Tämä tarkoittaa väistämättä, että toimenpiteet ovat valtiontukea myös, kun niitä tarkastellaan yhdessä yhtenä toimenpiteenä.

4.1.1 Julkisten varojen käyttö

- (42) Kunta päätti molemmista toimenpiteistä, ja niistä on kyseiselle kunnalle taloudellisia vaikutuksia kaiken kaikkiaan 3,1 miljoonaa euroa. Kyse on näin ollen valtion varojen käytöstä, ja toimenpiteet johtuvat valtiosta. Valtion varoja voidaan siirtää monessa muodossa, esimerkiksi suorina avustuksina, lainoina, takauksina, suorina sijoituksina yritysten pääomaan ja luontoisetuksina. Valtion saatavista luopuminen on niin ikään valtion varojen siirtämistä.

4.1.2 Valikoiva etu FC Den Boschille

- (43) Edusta on kyse aina, kun yrityksen taloudellinen tilanne paranee valtion toimenpiteen johdosta. Tämän arvioimiseksi yrityksen taloudellista tilannetta toimenpiteen jälkeen olisi verrattava sen taloudelliseen tilanteeseen, jos toimenpidettä ei olisi toteutettu. Ei voida kiistää, etteikö FC Den Boschin taloudellinen tilanne olisi parantunut huomattavasti tarkasteltavana olevien toimenpiteiden ansiosta.

⁽⁹⁾ Asia T-11/95, BP Chemicals v. komissio, EU:T:1998:199, 170 kohta ja sitä seuraavat kohdat; yhdistetyt asiat C-399/10 P ja C-401/10 P, Bouygues ja Bouygues Télécom v. komissio ym., ECLI:EU:C:2013:175, 103–104 kohta, ja asia T-1/12, Ranska v. komissio, EU:T:2015:17, 37 kohta.

- (44) Perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu etu on mikä tahansa taloudellinen hyöty, jota yritys ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa ⁽¹⁰⁾, toisin sanoen ilman valtion toimenpidettä, jota eivät ohjaa kaupalliset periaatteet.
- (45) Alankomaat väittää, että FC Den Boschin taloudellisen tilanteen koheneminen johtuu markkinaehtojen mukaisista toimenpiteistä eikä se näin ollen ole perusteetonta. Alankomaiden mukaan kunta toimi markkinataloudessa toimivan sijoittajan periaatteen (jäljempänä 'markkinataloussijoittajaperiaate') mukaisesti.

4.1.2.1 Toissijaisesta saatavasta luopuminen

- (46) Kuten edellä on esitetty, päätökseen luopua 1,65 miljoonan euron toissijaisesta saatavasta liittyy velkojen muuttaminen osakkeiksi, ja tämän jälkeen osakesaatavan siirtäminen yhdellä eurolla.
- (47) Siksi on ensin määriteltävä, olisiko yksityinen velkoja muuttanut velat osakkeiksi samalla tavalla kuin kunta. Kun kyse on yrityksestä, joka täyttää konkurssin edellytykset, yksityisellä velkojalla on kaksi vaihtoehtoa. Se voi jatkaa yrityksen likvidointia saadakseen ainakin osan lainastaan takaisin, tai se voi muuttaa lainan osakkeiksi, jotta yritys voi jatkaa toimintaansa ja pyrkiä tulemaan jälleen kannattavaksi, jolloin osakkeiden arvo nousisi. Jos yksityiset velkojat toimisivat samalla tavalla kuin kunta, ja kun kyse on suurimmasta osasta FC Den Boschin veloista, voitaisiin olettaa, että kunnan toiminta on markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaista.
- (48) Markkinataloussijoittajaperiaatetta on noudatettu, jos julkisyhteisö ja yksityiset toimijat, jotka ovat toisiinsa verrattavissa tilanteessa, toteuttavat liiketoimen samoin ehdoin (jolloin riskit ja tuotot ovat samat) ja samaan aikaan ("*pari passu*" -liiketoimi). Tällöin voidaan yleensä päätellä, että tällainen liiketoimi on markkinaehtojen mukainen ⁽¹¹⁾. Lisäksi on tärkeää, että yksityisten toimijoiden toimenpiteillä on todellista taloudellista vaikutusta ja etteivät ne ole pelkästään symbolisia tai marginaalisia ⁽¹²⁾ ja että julkisyhteisön ja yksityisten toimijoiden lähtötilanteet ovat vertailukelpoiset liiketoimen osalta. Sen sijaan jos julkisyhteisöt ja yksityiset toimijat, jotka ovat toisiinsa verrattavissa tilanteessa, osallistuvat samaan liiketoimeen samanaikaisesti mutta eri ehdoin, tämä osoittaa yleensä, että julkisen tahon toimenpide ei ole markkinaehtojen mukainen.
- (49) Käsiteltävässä tapauksessa julkisyhteisöjen ja yksityisten toimijoiden lähtötilanne oli vertailukelpoinen liiketoimen osalta. Kaikilla liiketoimeen osallistuvilla velkojilla oli vakuudettomia lainoja, joita ei voitu saada takaisin. Yksityisen sektorin osallistuminen oli myös merkittävä. Toiset toimijat eivät kuitenkaan ole pelkästään markkina-toimijoita, kuten on jo todettu. Näyttää siltä, että ne kaikki liittyvät tavalla tai toisella seuraan. Näin ollen ei voida olettaa, että ne toimivat saadakseen voittoa. Tukijat esimerkiksi eivät ole voittoa tavoittelevia järkeviä markkina-toimijoita.
- (50) On myös ilmeistä, että liiketoimi toteutettiin eri ehdoin. Kunta pyysi muita velkojia enemmän vastinetta sille, että se luopui veloista. Se sai, kuten taulukosta 2 käy ilmi (yksi osake maksoi 26,7 euroa), suhteellisesti enemmän osakkeita kuin muut kaupalliset tai voittoa tavoittelemattomat velkojat. Lisäksi velkojen uudelleenjärjestelyn ansiosta FC Den Bosch pystyi maksamaan stadionin vuokravelan stadionin operatiiviselle yhtiölle BIM:lle, jonka kunta omistaa. Toisaalta velkoja [...] sai etuoikeutettuja osakkeita, joilla velkoja voi saada etuoikeuden mahdollisiin myöhempiin osinkoihin. Tämä tarkoittaa, että ei ole poissuljettua, että ainakin yksi yksityinen toimija sai paremmat ehdot kuin kunta. Todisteiden perustella ei voida tehdä sellaista johtopäätöstä, että kunta toimi tasavertaisin ehdoin (*pari passu*) markkinataloustoimijoiden kanssa, kun se suostui velan muuttamiseen osakkeiksi.
- (51) On myös epätodennäköistä, että yksityinen sijoittaja olisi suostunut myymään lainan, jota ei makseta takaisin ja joka muutetaan osakkeiksi, yhden euron hinnalla säätiölle, joka aikoo myydä osaketodistuksia 100 eurolla osaketta kohden. Kun kunta luopui osakkeista, se luopui ainoasta kaupallisesta perusteesta muuttaa velka

⁽¹⁰⁾ Asia C-39/94 SFEI ym., ECLI:EU:C:1996:285, 60 kohta, ja asia C-342/96 Espanja v. komissio, ECLI:EU:C:1999:210, 41 kohta.

⁽¹¹⁾ Ks. tältä osin asia T-296/97 Alitalia v. komissio, ECLI:EU:T:2000:289, 81 kohta.

⁽¹²⁾ Esimerkiksi asiassa Citynet Amsterdam komissio katsoi, että kahden yksityisen toimijan kolmanneksen suuruinen osuus kaikista yritykseen tehtävistä pääomasijoituksista (ottaen myös huomioon yleinen osakasrakenne ja se, että niiden osakkeet riittävät muodostamaan määrävähemmistön yrityksen strategisessa päätöksenteossa) voitiin katsoa taloudellisesti merkittäväksi (ks. komission päätös 2008/729/EY, tehty 11 päivänä joulukuuta 2007, Amsterdamin kaupungin Glasvezelnet Amsterdamille myöntämästä tuesta investoinnin tekemiseksi valokuituliityntäverkkoon valtioneuvoston päätös C 53/06 (ex N 262/05, ex CP 127/04) (EUVL L 247, 16.9.2008, s. 27), johdanto-osan 96–100 kappale).

osakkeiksi ja siitä – vaikkakin kaukaisesta – toivosta tai odotuksesta, että osakkeiden arvo nousisi. Se antoi kolmannelle osapuolelle tilaisuuden kerätä varoja myymällä osaketodistuksia sen sijaan, että olisi itse tehnyt näin tai vähintään vaatinut osuutta myyntituloista ⁽¹³⁾. Asiassa Sonaca valtio piti osakkeensa ja pystyi kohtuudella odottamaan voittoa tulevaisuudessa.

- (52) Näin ollen toissijaisesta velasta luopumista ei voida verrata järkevän markkinatoimijan käyttäytymiseen, ja velasta luopuminen antoi FC Den Boschille etua, jota se ei olisi saanut markkinaehdoin.

4.1.2.2 Harjoituskeskuksen hankinta

- (53) Harjoituskeskuksen osalta Alankomaat väittää, että 1,4 miljoonan euron korvaus laskettiin maa-alueen kauppaa koskevan tiedonannon ja jälleenhankintakustannusten korvaamista koskevien komission päätösten mukaisesti ja näin ollen FC Den Boschille ei koitunut etua. Kyseisen tiedonannon mukaan julkisen viranomaisen toteuttama maa-alueiden ja rakennusten myynti ei ole tukea ensinnäkin, jos julkinen viranomainen hyväksyy parhaan tai ainoan tarjouksen avoimessa tarjouskilpailussa, johon ei liity ehtoja, ja toiseksi tällaisen kilpailumenettelyn puuttuessa, jos myyntihinnaksi asetetaan vähintään riippumattoman asiantuntijan määrittämä hinta.
- (54) Maa-alueiden kauppaa koskevassa tiedonannossa annetut ohjeet, kuten sen johdannossa todetaan, ”koskevat vain julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden ja rakennusten myymistä. Ne eivät koske julkisen vallan kiinteistön-hankintoja eivätkä maa-alueiden ja rakennusten vuokraamista julkisille viranomaisille tai julkisessa omistuksessa olevien maa-alueiden ja rakennusten vuokraamista. Myös tällaisiin toimiin voi sisältyä valtion tukea.”
- (55) Joka tapauksessa maa-alueiden kauppaa koskevassa tiedonannossa esitetyt mekanismit ovat ainoastaan välineitä, joilla selvitetään, toimiiko valtio markkinataloussijoittajan tavoin, ja ne ovat siksi esimerkkejä markkinataloussijoittajaperiaatteen soveltamisesta julkisten ja yksityisten yksiköiden välisiin liiketoimiin ⁽¹⁴⁾. Siksi ei ole merkityksellistä, onko maa-alueen arviointia ja hankintaa koskeva arviointi tehty maa-alueen kauppaa koskevan tiedonannon mukaisesti vai viittaamatta siihen.
- (56) Kun kyse on urheilukeskuksesta, josta FC Den Bosch lähti, riippumattoman asiantuntijan tekemä maa-alueen arviointi perustui mukautettuun jälleenhankinta-arvoon. Alankomaiden selvityksen mukaan tämä on se arvo, joka valtion olisi maksettava omistuksen siirron yhteydessä riittämättömän pakkolunastuksen kohteena olevan kiinteistön arviointia koskevien oikeussääntöjen perusteella. Tämä ei ole vakuuttavaa. FC Den Boschin rakentamat urheilukeskuksen rakennukset ja rakennelmat olivat jo kunnan omaisuutta. FC Den Bosch käytti niitä ilman pitkäaikaista vuokrasopimusta. Arvioinnin ei siksi olisi pitänyt perustua skenaarioon, jossa FC Den Bosch olisi ollut rakennusten omistaja. Lisäksi mukautettu jälleenhankinta-arvo voi hyvinkin olla eri kuin omaisuuden markkina-arvo.
- (57) Ei myöskään näytä siltä, että kunnalla olisi ollut kyseistä maa-aluetta koskevia erityisiä suunnitelmia liiketoimen toteutushetkellä. Liiketoimi oli selvästi osa kunnan rakenneuudistustoimenpiteitä, ja sen ilmeinen päätavoite oli palauttaa FC Den Boschin likviditeetti. On epätodennäköistä, että kunta olisi tuolloin ryhtynyt tähän liiketoimeen ilman kyseistä tavoitetta. Voidaan myös todeta, että jos jalkapalloseura olisi lopetettu konkurssin takia, se olisi lähtenyt urheilukeskuksesta ilman korvauksia.
- (58) Näin ollen on epävarmaa, olisiko jokin toinen markkinatoimija voinut saada kunnan maksamaan 1,4 miljoonaa euroa siitä, että kyseinen toimija lähti kiinteistöstä, johon sillä ei ollut edes pitkäaikaista vuokraoikeutta. Joka tapauksessa summa olisi ollut paljon pienempi.

4.1.2.3 Päätelmä valikoivasta edusta

- (59) Toimenpiteillä annetaan näin ollen FC Den Boschille perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valikoivaa etua.

⁽¹³⁾ Näin ollen kunnan velkasaatavasta luopumista ei voida verrata komission päätökseen, joka koski belgialaista Sonaca-nimistä yritystä asiassa SA.35131 (2013/N).

⁽¹⁴⁾ Jos tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja olisi samankaltaisissa olosuhteissa voinut toteuttaa kyseisen toimenpiteen tuensaajan eduksi, toimenpiteessä ei kyseisen periaatteen mukaan ole kyse valtiontuesta.

4.1.3 Vaikutus kauppaan ja kilpailuun

- (60) Alankomaat on kyseenalaistanut mahdollisen tuen vaikutuksen sisämarkkinoihin silloin, kun kyse on seuroista, jotka eivät pelaa jalkapalloa eurooppalaisella tasolla. Ammattilaisjalkapalloseurat katsotaan kuitenkin yrityksiksi, ja ne kuuluvat valtiontukien valvonnan piiriin. Ammattilaisjalkapalloilu on ansiotyötä, ja siinä tarjotaan palveluja korvausta vastaan; se on erittäin pitkälle ammattimaistunutta, mikä on lisännyt sen taloudellista vaikutusta ⁽¹⁵⁾.
- (61) Vaikka FC Den Bosch ei osallistu jalkapallo-otteluihin, joilla on kansainvälinen ulottuvuus, se harjoittaa kuitenkin jalkapalloseurana taloudellista toimintaa useilla muilla markkinoilla, joita ovat muun muassa ammattilaispelaajien siirtomarkkinat, mainostaminen, sponsorointi, tuotemyynti ja mediaoikeudet. Ammattilaisjalkapalloseuralle myönnettävä tuki vahvistaa sen asemaa kyseisillä markkinoilla, joista useimmat kattavat useita jäsenvaltioita. Jos valtion varoilla annetaan valikoivaa etua ammattilaisjalkapalloseuralle, tällainen tuki voi näin ollen todennäköisesti vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla ⁽¹⁶⁾ siitä riippumatta, missä sarjassa asianomainen seura pelaa.

4.2 Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukainen arviointi

- (62) Komission on arvioitava, voidaanko FC Den Boschin hyväksi toteutetun tukitoimenpiteen katsoa soveltuvan sisämarkkinoille. Mitään perussopimuksen 107 artiklan 2 kohdassa mainituista poikkeuksista ei voida soveltaa tarkasteltavana olevaan tukitoimenpiteeseen. Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa mainittujen poikkeusten osalta komissio toteaa, että mikään Alankomaiden alue ei kuulu perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeuksen soveltamisalaan. Tarkasteltavana olevalla tukitoimenpiteellä ei edistetä Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta, eikä sen avulla poisteta Alankomaiden taloudessa olevaa vakavaa häiriötä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti. Tukitoimenpiteen ei myöskään voida väittää edistävän kulttuuria tai kulttuuriperintöä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaisesti.

4.2.1 Sovellettavat suuntaviivat

- (63) Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa mainitulla poikkeuksella sallitaan tuki tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen, jolloin tällaista tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana, jos se ei vaikuta kaupankäynnin edellytyksiin yhteisen edun vastaisella tavalla.
- (64) Arvioidakseen tukitoimenpiteitä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti komissio on antanut lukuisia asetuksia, kehyksiä, suuntaviivoja ja tiedonantoja tukimuodoista ja horisontaalisista tai alakohtaisista tavoitteista, joita varten tukea annetaan. Koska FC Den Bosch oli talousvaikeuksissa silloin, kun toimenpiteisiin ryhdyttiin, ja kunta antoi seuralle tukea näiden vaikeuksien voittamiseksi, on asianmukaista arvioida suuntaviivoissa ⁽¹⁷⁾ asetettujen perusteiden sovellettavuutta ja täyttymistä.
- (65) Heinäkuussa 2014 komissio julkaisi uudet suuntaviivat valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen ⁽¹⁸⁾. Niitä ei kuitenkaan voida soveltaa tähän vuonna 2011 myönnettyyn tukeen, josta ei ollut ilmoitettu. Uusien suuntaviivojen 137 kohdan mukaan uusia suuntaviivoja sovelletaan ilman ennakolta annettua lupaa myönnettyihin pelastamis- tai rakenneuudistustukiin vain, jos tämä tuki on osittain tai kokonaan myönnetty sen jälkeen, kun nämä suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Uusien suuntaviivojen 138 kohdan mukaan komissio tekee kaikissa muissa tapauksissa tutkimuksen tuen myöntämishetkellä sovellettujen suuntaviivojen perusteella, eli tässä tapauksessa tutkimus tehdään ennen vuotta 2014 sovellettujen suuntaviivojen perusteella.

⁽¹⁵⁾ Asia C-325/08, Olympique Lyonnais, ECLI:EU:C:2010:143, 27 ja 28 kohta; asia C-519/04 P, Meca-Medina ja Majcen v. komissio, ECLI:EU:C:2006:492, 22 kohta, ja asia C-415/93, Bosman, ECLI:EU:C:1995:463, 73 kohta.

⁽¹⁶⁾ Saksaa koskevat komission päätökset, joista 20 päivänä maaliskuuta 2013 annetut päätökset koskevat Multifunktionsarena der Stadt Erfurt -areenaa (asia SA.35135 (2012/N)) (12 kohta) ja Multifunktionsarena der Stadt Jena -areenaa (asia SA.35440 (2012/N)), tiivistelmät Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL C 140, 18.5.2013, s. 1), ja joista 2 päivänä lokakuuta 2013 annettu päätös koskee Fußballstadion Chemnitz -stadionia (asia SA.36105 (2013/N)), tiivistelmä Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL C 50, 21.2.2014, s. 1) (12–14 kohta); Espanjaa koskevat 18 päivänä joulukuuta 2013 annetut komission päätökset, jotka koskevat mahdollista valtiontukea neljälle espanjalaiselle ammattilaisjalkapalloseuralle (asia SA.29769 (2013/C)) (28 kohta), Real Madrid CF -seuraa (asia SA.33754 (2013/C)) (20 kohta) ja väitettyä tukea kolmelle Valencian jalkapalloseuralle (asia SA.36387 (2013/C)) (16 kohta). Nämä päätökset on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL C 69, 7.3.2014, s. 99).

⁽¹⁷⁾ Ks. johdanto-osan 15 kappale ja alaviite 5.

⁽¹⁸⁾ Komission tiedonanto – Suuntaviivat valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen (EUVL C 249, 31.7.2014, s. 1).

4.2.2 FC Den Bosch vaikeuksissa olevana yrityksenä

- (66) Suuntaviivojen 11 kohdan mukaan yrityksen katsotaan olevan vaikeuksissa, jos vaikeuksissa olevan yrityksen tavanomaiset merkit, kuten kasvavat tappiot, liikevaihdon supistuminen, varastojen kasvu, ylikapasiteetti, tulorahoituksen pienentyminen tai lisääntyvä velkaantuminen, ovat nähtävissä. Kuten johdanto-osan 8 kappaleessa on todettu, moni näistä merkeistä voidaan havaita FC Den Boschin kohdalla. Se oli näin ollen vaikeuksissa oleva yritys, ja valtiontuen soveltuvuutta arvioidaan suuntaviivojen perusteella.

4.2.3 Pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen

- (67) Suuntaviivojen 3.2 jaksossa edellytetään, että tuen myöntämisen edellytyksenä on oltava rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpano. Kuten johdanto-osan 7 kappaleessa on todettu, FC Den Bosch katsotaan pienyritykseksi. Suuntaviivojen 59 kohdan mukaisesti komissio toteaa, että Alankomaat on toimittanut sille rakenneuudistussuunnitelman, joka täyttää suuntaviivojen 34–37 kohdassa asetetut edellytykset.
- (68) Tältä osin komissio toteaa, että kunnan päätös luopua lainasaatavastaan FC Den Boschilta ja maksaa sille korvaus urheilukeskuksesta lähtemisestä, perustui FC Den Boschin vaikeuksien luonteesta ja syistä tehtyyn analyysiin. Tuelle oli asetettu lukuisia edellytyksiä, joilla pyrittiin palauttamaan seuran pitkän aikavälin elinkelpoisuus kohtuullisessa kolmen vuoden ajassa ja täyttämään vaatimukset, jotka KNVB oli asettanut FC Den Boschin ammattilaisotteluihin tarvittavan luvan jatkamiselle. Rakenneuudistussuunnitelman osana johtoa uudistettiin, henkilöstöä vähennettiin ja pelaajajoukkoa pienennettiin. Suunnitelmaan sisältyy myös suuresta harjoituskeskuksesta luopuminen. FC Den Bosch pyrkii siten säästämään ydintoiminnastaan. Rakenneuudistussuunnitelma ei perustu ulkoisiin tekijöihin, joihin FC Den Bosch voi yrittää vaikuttaa mutta joita se ei voi täysin hallita, kuten uusien sponsorien hankintaan ja katsojamäärien kasvattamiseen. Suunnitelmalla tähdätään seuran taloustilanteen jatkuvaan parantamiseen sekä sen toiminnan jatkumiseen ammattilaisjalkapalloseurana. Johdanto-osan 35 kappaleessa kuvattu kehitys osoittaa, että suunnitelma oli todellakin realistinen.

4.2.4 Vastasuoritteet

- (69) Suuntaviivojen 38–42 kohdassa edellytetään, että tuensaaja toteuttaa vastasuoritteita tuen vääristävän vaikutuksen ja sen kaupankäynnin edellytyksiä haittaavien vaikutusten minimoimiseksi. Tämä edellytys ei kuitenkaan koske pienyrityksiä. Kuten johdanto-osan 7 kappaleessa on todettu, FC Den Bosch on pienyritys.

4.2.5 Tuen rajoittaminen vähimmäismäärään

- (70) Lisäksi komissio toteaa, että rakenneuudistussuunnitelman rahoitus perustuu merkittävässä määrin ulkopuolisiin yksityisiin yrityksiin seuran sisäisesti toteuttamien säästötoimenpiteiden ohella suuntaviivojen 43 ja 44 kohdan mukaisesti. Useat yksityiset yritykset olivat niin ikään päättäneet luopua velkasaatavistaan. Velkojen ja kunnan kokonaisuus FC Den Boschin jälleenrahoituksessa oli 6,737 miljoonaa euroa (5,337 miljoonan euron velkasaatavista luopuminen sekä 1,4 miljoonaa euroa harjoituskeskuksesta, jos harjoituskeskuksen koko summa katsottaisiin tueksi). Pienyrityksiltä vaadittu oma rahoitusosuus on 25 prosenttia, eli enintään 1,685 miljoonaa euroa. Muut yritykset, valtio pois lukien, luopuivat kaikkiaan 3,687 miljoonan euron velkasaatavista (5,337 miljoonaa miinus kunnan 1,65 miljoonan euron laina), muun muassa eräs liikeyritys luopui 1,865 miljoonan euron saatavista, ja tämä ylittää 25 prosentin vaatimuksen.
- (71) Tuen määrä oli välttämätön. Rakenneuudistussuunnitelman mukaan seuran tappiot pienentyisivät kausina 2011–2012 ja 2012–2013 ja se tekisi myöhemmillä kausilla kohtuullista voittoa. Tuki ei antanut FC Den Boschille mahdollisuutta ostaa uusia pelaajia tai houkutella heitä korkeilla palkoilla.

4.2.6 Seuranta ja vuosikertomus

- (72) Suuntaviivojen 49 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltio tiedottaa rakenneuudistussuunnitelman moitteettomasta edistymisestä toimittamalla säännöllisesti yksityiskohtaisia kertomuksia. Suuntaviivojen 51 kohdassa määrätään pienyritysten osalta väljemmistä ehdoista, joiden mukaan vitouista jäljennösten esittämistä yrityksen taseesta ja tuloslaskelmasta pidetään yleensä riittävänä. Alankomaat on sitoutunut esittämään tällaiset kertomukset.

4.2.7 Tuen ainutkertaisuuden periaate

- (73) Suuntaviivojen 72–77 kohdan mukaisesti Alankomaat on täsmentänyt, että FC Den Bosch ei ole saanut pelastamis- tai rakenneuudistustukia nykyisen tuen myöntämistä edeltäneinä kymmenenä vuotena. Lisäksi Alankomaat sitoutui olemaan myöntämättä uutta pelastamis- tai rakenneuudistustukea FC Den Boschille seuraavaan kymmeneen vuoteen.

4.3 Päätelmät

- (74) Komissio katsoo näin ollen, että FC Den Boschia koskevat velkojen uudelleenjärjestelytoimenpiteet ovat perussopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Kunnan FC Den Boschille myöntämä rakenneuudistustuki täyttää kuitenkin suuntaviivojen edellytykset eikä siksi vaikuta haitallisesti kaupankäynnin edellytyksiin yhteisen edun vastaisella tavalla. Siksi tuki on perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukainen.

5. PÄÄTELMÄT

- (75) Komissio toteaa, että Alankomaat on toteuttanut tuen FC Den Boschin hyväksi sääntöjenvastaisesti ja rikkonut siten perussopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa. FC Den Boschille vuonna 2011 myönnetty valtiontuki, johon sisältyy 1,65 miljoonan euron velkasaatavista luopuminen ja 1,4 miljoonan euron maksu korvauksena siitä, että seura lähti harjoituskeskuksesta, täyttää kuitenkin suuntaviivoissa rakenneuudistustuelle asetetut edellytykset, ja näin kyseisen tuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Valtiontuki, jonka Alankomaat on toteuttanut jalkapalloseura FC Den Boschin (’s-Hertogenbosch) hyväksi ja jonka suuruus on 3,05 miljoonaa euroa, soveltuu sisämarkkinoille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Alankomaiden kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 4 päivänä heinäkuuta 2016.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen